

Matas, entre l'escàndol i l'ombra canyellista

El cas Formentera pot afectar de dues maneres el PP balear. La primera, interna, l'erosió directa al ministre Jaume Matas, que pot veure perillar les seves expectatives futures. La segona, de caràcter extern, el revifament de les restes del canyellisme, que podrien estar maniobrant per impulsar un nou partit que aprofitaria l'escàndol per intentar enlairar-se a costa del PP.

Jaume Matas, actual ministre de Medi Ambient espanyol, es veu esquitxat per l'anomenat cas Formentera, un frau de compra de vots que compromet el seu futur polític.

El ja famós escàndol sobre l'inicialment anomenat cas Formentera, i ara conegut com a operació Mapau, pot tenir conseqüències polítiques importants per a Jaume Matas i per al PP illenc, tot i la tranquil·litat amb què el conservador balear vol aparentar que s'ho han pres.

Efectes interns. Segons les fonts conservadores balears, a les quals ha tengut accés aquest setmanari, el "partit està molt tranquil" pel que fa a tot l'afer de les presumptes irregularitats comeses per captar el vot dels descendents balears de l'Argentina. En síntesi, els conservadors creuen que els papers publi-

cats pel *Diario de Mallorca* i el *Diario de Ibiza* són producte directe d'una filtració del govern del Pacte de Progrés, i formen part d'una campanya organitzada per fer mal tant a Matas com a la seva possible successora —si Matas no fos el candidat el 2003—, l'actual diputada de les Corts, Rosa Estaràs, que era consellera de Presidència durant la presidència de Jaume Matas. Els conservadors estan convençuts, també, que les "històries" basades en mitges veritats, suposicions i, directament, mentides, se seguiran donant així que es vagin acostant les eleccions. Finalment, el PP està tranquil, segons asseguren, perquè darrere del gran desplaçament mediàtic i

propagandístic, no hi ha res que sigui punible. Una vegada i una altra, oficialment, diuen que tota l'operació va ser, simplement, una campanya per instar institucionalment al vot els descendents dels balears emigrats a Amèrica, però sense que s'utilitzàs mai cap ressort il·legal. Extraoficialment s'explica que, en tot cas, és el mateix que qualsevol altre polític fa en qualsevol altre àmbit de la seva gestió: espera, òbviament, obte-

El naixement del Partido Renovador de las Islas Baleares, que ha contactat amb membres del PP balear descontents amb Matas, pot ser un problema per a l'actual ministre.

nir vots de l'activitat pública desplegada directament sobre un col·lectiu, ja sigui format per comerciants, esportistes, jubilats, emigrants o per persones de la tercera edat. Per dir-ho d'una altra manera: els conservadors pensen que en el pitjor dels casos se'ls podria acusar de practicar alguna mena de clientelisme polític, tal com fan tots els altres partits.

El que sí que reconeixen és que l'afer pot perjudicar bastant Jaume Matas, sobretot si l'escàndol arribàs a ser motiu de disputa a Madrid. Durant la primera setmana i mitja de les informacions, el món polític i mediàtic de Madrid no se'n va fer ressò. Però cada dia que passa l'interès creix. De moment, el líder d'IU, Gaspar Llamazares, n'ha fet una qüestió essencial en l'atac a l'executiu d'Aznar; també el PSOE ha intentat interrogar el govern central sobre el cas; la premsa no controlada pel PP se'n co-

mença a ocupar... Sembla que, efectivament, el cas Mapau podria entrar en una dimensió molt inconvenient per al PP balear en general, i per a les aspiracions de Jaume Matas en particular.

Això, almenys, es pot deduir d'un antecedent i del fet que d'aquí no gaire temps s'haurà de celebrar el debat sobre política general. Caldrà veure quin ús en fa, de l'escàndol, l'oposició, i sobretot el líder del PSOE, José Luis Rodríguez

L'expresident Gabriel Cañellas encara compta amb suports dins del PP balear.

Zapatero. Una utilització intensiva del cas Mapau en el debat seria un altaveu que durant dies ocuparia la premsa, les ràdios i les televisions de Madrid, així com les tertúlies –almenys les que no són dòcils al PP–. Què podria significar això? Només és una hipòtesi, però per imaginar-ho cal recordar el que va ocórrer en el debat de política general del 1995. Felipe González, assetjat per les acusacions de corrupció que li retreia el PP, va llançar contra Aznar el cas del Túnel de Sóller que afectava Gabriel Cañellas i el PP balear. L'impacte va ser considerable. Pocs mesos després, al juliol, Aznar obligà Cañellas a dimitir. Passarà el mateix amb Matas? Per la manera de funcionar d'un partit que, com el PP, té àmbit estatal i una jerarquia piramidal molt accentuada, amb el vèrtex del poder absolut a Madrid, si l'escàndol entràs en el debat, possible-

ment seria letal per a les aspiracions polítiques de Jaume Matas.

Sigui per curar-se en salut o pel que sigui, no són pocs els que dins el PP balear comencen a dir que el candidat conservador a batle Antich el 2003 no ha de ser necessàriament Matas, i que per ventura el ministre podria continuar a Madrid i cercar un candidat alternatiu.

Però al marge dels problemes derivats de la possible erosió política de Matas, el PP podria tenir un altre problema que el cas Mapau ha posat de manifest.

Conseqüències internes. No és cap secret que des de la defenestració de Gabriel Cañellas i l'arribada al poder balear de Jaume Matas –després del breu parèntesi de Cristòfol Soler– les relacions entre l'actual ministre i el primer expresident han anat com més va pitjor. Primer foren discrepàncies, més tard clares desavinences, i acabaren en un enfrontament total. En les eleccions autonòmiques de 1999, l'anomenat sector canyellista no va fer costat a la candidatura de Matas. No són pocs els observadors que creuen que tant Cañellas com el canyellisme jugaren fort per no guanyar les eleccions a fi de perjudicar Matas. Sigui cert o no, Matas, després de perdre el poder balear l'estiu de 1999, va preparar el congrés del partit (que va ser a l'octubre) amb la clara intenció d'agranar les restes del canyellisme. Pactà amb qui fou necessari –fins i tot amb grups d'ultradreta castellanista– per deixar sense suport possible els seguidors de Cañellas. El congrés va suposar una clara victòria per a Matas, però no es va poder amagar la realitat d'un 20% dels vots que no anà cap al president.

Ara, en aquestes darreres setmanes, s'han produït alguns esdeveniments entorn del cas Mapau que poden indicar que el ressentiment canyellista pren cos d'una manera més amenaçadora per als interessos del PP. Després de les eleccions autonòmiques, amb la nova majoria del Pacte de Progrés, existeix en el Parlament balear una comissió d'investigació sobre l'afer dels votants argentins a Formentera. Fa tres setmanes, un exmilitant i antic dirigent del PP a les Pitiüses hi anà a declarar, i s'hi presentà acompanyat de Carlos Cañellas –germà

de Gabriel, exsenador i exdiputat balear- i de Joan Forcades –expresident de Sa Nostra–, tots dos encara militants del PP i destacats canyellistes des de sempre. La sorpresa del PP va ser enorme. Ells digueren que l'assessoraven com a advocats, però a ningú va passar desapercebut l'implícit suport públic a un exmembre del PP que participa en la promoció d'un nou partit a Eivissa: el Partido Renovador de Ibiza y Formentera. Significativament, en l'acte de constitució d'aquest partit, fa uns mesos, ja hi hagué presència de militants del PP canyellistes. Aquest partit, que va néixer exclusivament a les Pitiüses, ja s'ha complementat amb unes altres sigles: les del Partido Renovador de las Islas Baleares, que presumptament donaria cobertura a operacions semblants a les altres illes.

La presència canyellista en l'acte de presentació del partit eivissenc va passar gairebé com una anècdota. Però quan esclatà l'escàndol de l'operació Mapau, Carlos Canellas mateix va fer unes declaracions a TV3 molt crítiques cap a Matas, en les quals mostrà la satisfacció venjativa indissimulada del canyellisme cap al seu enemic. Al mateix temps es feia públic, a Mallorca, que alguns grups d'antics canyellistes que varen concórrer a les eleccions municipals de 1999 en candidatures independents de dreta havien entrat en contacte amb aquest nou grup, el Partido Renovador de las Islas Baleares.

Tot plegat justifica l'interrogant: s'està configurant un nou partit dretà, nucleat entorn de les restes del canyellisme i per al qual el cas Mapau és una excel·lent oportunitat per intentar afeblir el PP? De moment no es pot assegurar. Potser no passa de ser una maniobra per perjudicar Matas que s'esvairà amb el temps, o pot ser certament una operació política seriosa que vagi creixent així que s'acostin les eleccions. En el segon cas, el PP, efectivament, tendria un problema. Naturalment no se'n pot saber la magnitud fins a les eleccions, però en qualsevol cas seria important, perquè la simple presència d'aquest partit sens dubte restaria vots, pocs o molts, als conservadors.

Miquel Payeras

La universitat que t'obre al món

La universitat que t'emportes a casa via Internet:

- Nou:** Ciències del Treball (2n. cicle)
  - Ciències Empresarials
  - Administració i Direcció d'Empreses (2n cicle)
- Nov:** Ciències Polítiques i de l'Administració (2n cicle)
  - Dret
  - Humanitats (també accés directe a 2n cicle)
  - Filologia Catalana (també accés directe a 2n cicle)
  - Psicologia
  - Psicopedagogia (2n cicle)
  - Documentació (2n cicle)
- Nou:** Enginyeria en Informàtica (2n cicle)
  - Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes
  - Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió
- Graduat Multimèdia (titulació pròpia interuniversitària UOC-UPC)
- Curs d'accés per a més grans de 25 anys
- Doctorat interdisciplinari i internacional sobre la Societat de la Informació i el Coneixement

Sol·licitud d'accés:
fins al 28 d'abril

Inici del període lectiu: setembre de 2001

1 902 141 141

www.uoc.es

**Universitat
Oberta
de Catalunya**

Pots lliurar la sol·licitud als centres de suport de la UOC a Barcelona, Lleida, Manresa, Reus, Sabadell, Salt, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Tortosa, València, Madrid, l'Alguer i Brussel·les.

La Universitat sense distàncies